

Kitalált számokat közöl Moszkva a német veszteségeiről

Berlin. A német távirati iroda közli: A moszkvai szovjet hírszolgálat különjelentést adott ki és ebben közölte, hogy a bolsevista hadsereg befejezte téli offenzíváját. Ezzel kapcsolatban a szovjet propaganda kitalált számokat közöl a német és szovjet csapatok veszteségeiről. Moszkva a hazug jelentésekkel valóban képet akar adni a Szovjet téli offenzívájáról. Az ellenség koholt adataival szemben viszont tényként ott állanak a német eredmények. A bolsevisták maguk sem tagadják, hogy 1942 augusztus havától a szovjet hadsereg öt millió embert veszített. Ehhez hozzá kell még számítani azt a mérhetetlen veszteséget, amely a bolsevistákat a kaukázusi harcokban, Sztalingrádnál, Rzevnél és Leningrád körzetében, valamint a Ladoga-tótól és az Imen-tótól délre érte. A bolsevista hadsereg tényleges helyzetét az a körülmény világítja meg, hogy a fiatalabb évfolyamokat valamennyi frontszakaszon visszavonták és idősebb férfiakat, valamint asszonyokkal helyettesítették.

A „Berliner Lokalanzeiger” megállapítja, hogy a bolsevisták azt a látszatot akarják kelteni, mintha most önként mondták volna le az offenzíva folytatásáról. A tényleges helyzet ezzel szemben, hogy a bolsevista tömegek ereje már régen megtört a német hadsereg acélfalának ellentámaszán. Timosenko még március hónap közepén újabb támadást hirdetett, jellehet a német csapatok ekkor már a keleti arcvonal legfőbb szakaszán magukhoz ragadták a kezdeményezést.

A „Berliner Börsenzeitung” hangoztatja, hogy a szovjet hadvezetőség távolról sem érte el célját, nevezetesen a német arcvonal szétzúzását. A jövő meg-

mutatja, hogy milyen mértékben merültek ki a Szovjet embertömegei a mérhetetlen vérveszteség következtében.

AZ ANGOL HAJÓHAD VESZTESÉGEI
Amszterdam. (DNB). A brit hírszolgálat közlése szerint Alexander, az angol tengerügyi hivatal első lordja kijelentette, hogy az angol hajóhad „érzékeny veszteséget” szenvedett. A tengerügyi hivatal első lordja hozzátette, hogy a veszteség elősorban torpedóúzókból, kísérő hajókból, tengeralttjárókból, aknaszedő hajókból és órhajókból áll.

Lisszabon. (Stefani). Londomból jelentik: A brit tengerügyi hivatal közölte, hogy a Tigris nevű angol tengeralttjáró elvesztésénél.

A Tigris 1939-ben bocsátották vízre, úrtartalma 1565 tonna volt, fegyverzete egy 102 milliméteres ágyúból, két gép-

Műemlékek pusztulása a bombázott Milánóban

Milánó. A legutóbbi Milánó elleni légitámadás során ismét több művészeti-történelmi szempontból értékes épület és gyűjtemény pusztult el.

Igy teljesen megsemmisült a városi szoborgyűjtemény, amelynek legértékesebb darabjait röviddel ezelőtt biztonságba helyezték. Több milánói templom között a székesegyház ablakai is elpusztultak. Szakértők megállapítása szerint a megrongált műemlékek kijavítása lehetséges.

Berlin. (Rador). Angol repülőket kétszer méter magasságból robbant és gyújtó bombákat dobtak vasárnap St. Brieux francia városra. Mintegy harminc ház teljesen elpusztult, több más épület kigyaladt és megrongálódott. Az épületek romjai alól eddig tizenkét ha-

fegyverből és tíz 533 milliméteres torpedóvető csőből állott. A tengeralttjáró legénységének létszáma béke idején hatvan fő volt.

MIÉRT NEM KAPNAK SZABADSÁGOT AZ ANGOL KATONÁK

Stockholm. (DNB). Az angol alsházban kérdést intéztek a hadügyminiszterhez, van-e tudomása arról, hogy a tengeren túl harcoló angol katonák már három éve nem kaptak szabadságot. A miniszter kijelentette, hogy Anglia nem rendelkezik akkora hajóterménységgel, amely elegendő volna a szabadságos katonákat hazaszállítani és újból visszavinni a harcterekre. Mindenkinél tudnia kellene — jegyezte meg szemrehányó hangon a miniszter, — hogy minden egyes tonna hajóteremmel sokkal fontosabb célok szolgálatában áll.

lottát emeltek ki, ezen kívül több súlyos és könnyebb sebesülés történt.

New York. (Euroapress). Eisenhower tábornok főhadiszállásáról jelentik, hogy Montgomery brit tábornok a hadműveletek folytatására vonatkozóan Eisenhower amerikai tábornokkal, a szövetségesek északafrikai főparancsnokával tárgyalt.

AZ OLASZ HADITENGERÉSZET ÚJ PARANCSNOKAI

Róma. (Rador). Angelo Jacchino tengeragót hadsereg-marsallá nevezték ki s ebben a minőségében elnöke lett a tengeragók tanácsának.

Edoardo Somigli tengeragó a teherszállító védelmét szolgáló tengeri erők főparancsnoka lett, végül Carlo Bergamini tengeragót a tengeri harci erők főparancsnokává bízták meg.

A politikai arcvonal

A Popolo d'Italia írja

„Fel kell készülnünk annak az eshetőségére, hogy minden angolszász erőt országunk ellen összpontosíthatnak”

Milánó. (Rador). A Popolo d'Italia címlapján Appellius a következőket írja:

— Az angolok és északamerikaiak kinyilvánították szándékukat, hogy a legnagyobb erőfeszítéssel fordulnak Olaszország ellen, megkísérelvén ilyenformán, hogy kidöntsék a harmas szerződés egyik oszlopát. A háboru egyre jobban közeledik területünkhez, fel kell tehát készülnünk annak az eshetőségére, hogy minden angolszász katonai erőt országunk ellen összpontosíthatnak. Ez azt jelenti, hogy Olaszországnak — miután három esztendőn keresztül szinte a brit birodalom valamennyi erővel vitélül szembeszállt — a jövőben szembe kell szállnia az Egyesült Államok erőivel is.

— A népre új áldozatok várnak — folytatja a Popolo d'Italia — s ezeket az áldozatokat ugyanazzal az erkölcsi erővel fogja viselni, mint amelyről történelmének döntő pillanataiban eddig is tanúságot tett. Az ellenség az olaszok állítólagos befolyáshatóságára számít ebben azonban keserűen csalódik. A jelen pillanat több kötelességet ró a nemzetre, melyek közül az első az, hogy egységes maradjon. Az ellenség most kíséreltet tesz arra, hogy különbséget tegyen többé-olaszok között, mint ezt Franciaország és más államok esetében is tette. Valójában azonban London és Washington ellene vannak bármely kormányformának s bármely olasz politikai vagy szociális mozgalomnak, mely a nagyobb politikai hatalomhoz és a szabad gazdasági fejlődéshez való jogot követeli az olasz nép számára.

A továbbiakban a cikkíró hangoztatja, hogy a döntő pillanatban oszthatatlan egységet kell alkotnia a nemzetnek. Ha a sors

a nyersanyagok elosztásában nem is mosolygott rá az olaszokra, ezzel szemben az olasz nép gazdag szellemi és erkölcsi erőforrásokban, végeredményben pedig ezektől függ a nemzetek rangsora.

— Mindenek előtt rá kell mutatnunk a világ előtt a nagy olasz közösség erkölcsi erejére, mellyel a nemzetközi igazságtalanság és a népek hálátlansága ellen küzd, hogy biztosítsa helyét a nap alatt.

A török államió látogatása a Márvány-tenger vidékén

Ankara. (Stefani). A török lapok vezető helyen, nagy címek alatt számolnak be Izmet İnönü török államfő-

nek a Márvány-tenger vidékén tett látogatásáról.

hangoztatja, hogy az olasz népek egyetlen tömbként kell latba vetnie faji erejét és értékeit a nagy küzdelemben, hogy az ellenség, saját kárán tanulva, megismerhesse az olaszokat.

Eisenhower tábornok közbelépésére De Gaulle-nak el kellett halasztania északafrikai útját

Amszterdam. (DNB). A brit hírszolgálat jelentése szerint „a londoni francia nemzeti tanács” hétfőn közölte, hogy Eisenhower tábornok arra kérte De Gaulle francia tábornokot, halassza el északafrikai látogatását egy későbbi időpontra. De Gaulle tábornok és a nemzeti tanács sajnálatának adott kifejezést a látogatás elhalasztása felett, mely — nint a közlemény hangoztatja — komoly hátrányokat jelent.

A brit hírszolgálat a jelentés kapcsán rámutat arra, hogy De

Gaulle és a nemzeti tanács több tagja több nap óta készen állt arra, hogy Algirba utazzék „a gyarmatbirodalom egységének helyreállítására”.

Amszterdam. (DNB). A Reuter brit hírszolgálati ügynökség „a küzdő franciák főhadiszállásáról” szerzett értesülés alapján közölte, hogy Eisenhower amerikai tábornok, az északafrikai szövetséges erők főparancsnoka katonai természetű ekkora hivatkozva kérte De Gaulle tábornok és kísérete északafrikai látogatásának elhalasztását.

Sztalin szándékait még mindig homály fedi — állapítja meg egy angol lap

Stockholm. (Est). A londoni Times behatóan foglalkozik azokkal a tárgyalásokkal, amelyek az Egyesült Államok, Anglia és Szovjetország között folynak. A lap hangoztatja, hogy a szövetségesek nem jutottak még egyezésre és Sztalin szándékait még mindig homály fedi. Ezután a következőket állapítja meg:

1. Sztalin részére megvan a lehetőség, hogy visszavonuljon a háború folytatásától, minél az ellenséget orosz földről kiűzi. Ezzel Hitlernek szabad kezét adna Angliárai és az Egyesült Államok-
kal szemben.

2. Sztalin esetleges győzelme után, könnyen eláraszthatja hadaival egész

Európát.

— Németországot — szegezi le a lap — legjobban a szövetségesek céltudatos együttműködése győzhetné le. Eppen ezért szükséges volna, hogy az Egyesült Államok, Anglia, Szovjetország és Kína háborús terveik tekintetében meg egyezzenek. Azonban az oroszok az erre vonatkozó megbeszélésektől távol tartották magukat. Szovjetország nem-

csak katonai terveit felől nem nyilatkozott részletesen, de elárkózik a háború utáni szándékainak ismertetésétől is. A józan ész mondja, hogy Szovjetország, saját biztonsága érdekében, Európában engedményeket követel: a finnországi Pétsamot, jégmentes kikötőket a Keleti-tengeren, szabad kezet a Balkánon és átjárást a Dardanellákra.

Sir Archibald Kerr, Anglia moszkvai nagykövete nemrég rádióbeszédet mondott, amelyben rámutatott arra, hogy az Egyesült Államok politikája nem képes rábírni Sztalint hathatósabb együttműködésre.

Sumner Welles a Szovjetvel való együttműködésről

Amszterdam. (DNB). Sumner Welles, az Egyesült Államok helyettes külügyminisztere a pennsylvaniai Reading nagy bányász- és ipari városban beszédet mondott és az Egyesült Államok és Szovjetország szoros együttműködésének szükségességét hangsúlyozta. Az Egyesült Államoknak, mint mondtotta, hatalmas és győzedelmes Szovjetországra van szüksége, Szovjetország pedig fontos láncszeme az amerikai történelemnek is. A Szovjetvel való együttműködés azt jelenti, hogy az Egyesült Államok elismeri a szovjet-rendszert.

TOZSÓ JAPAN MINISZTERELNÖK BEZÁRÓLT A CSASZÁRNÁK MANDZSURIAI UTJÁRÓL

Tokió. (DNB). Tozsó japán miniszterelnök mandzsuriai látogatását befejezte és hétfőn este visszaérkezett a japán fővárosba.

Tokió. Tozsó japán miniszterelnök a japán fővárosba való visszatérése után külön-külön látogatást jelent meg a Tennóval. A miniszterelnök ez alkalommal részletes jelentést tett a császárnak többnyeres mandzsuriai hivataltól látogatásáról.

EGY BOLGÁR MINISZTER ERDEKES LELEPLEZÉSE

Szófia. Wazloff bolgár miniszter érdekes nyilatkozatot tett a Szovjetnek a Balkánon folytatott kétszínű politikájáról. E szerint Szokolov bolsevista diplomata 1940-ben november végén a bolgár kormánynak azt az ajánlatot tette, hogy Bulgária a Szovjetrel együtt indítsa háborút Törökország ellen. A bolgár csapatoknak az lett volna a feladata, hogy a Boszporusz és a Dardanellákat megszállják. A bolgár kormány azonban annak idején ezt az ajánlatot visszamutasította, mert elsősorban a Balkán-államok sorsát tartotta szem előtt és egyébként sem volt semmi oka, hogy háborús viszályba keveredjék Törökországgal.

Meghalt Millerand Alexandre Franciarszág volt köztársasági elnöke

Párizs. (Havas-OFI). Millerand, Franciarszág volt köztársasági elnöke tegnapi, nyolcvannegy éves korában versaillesi lakásán meghalt.

Millerand Alexandre 1859-ben született. Ügyvéd lett, majd 25 éves korában szocialista programmal képviselő. 1899-ben pártja többségének határozata ellenére miniszteri tárcát vállalt a Waldeck-Rousseau kormányban, 1904-ben kizárták a szocialista pártból, 1912-ben a Poinecaré-kormányban hadügyminiszteri tárcát kapott, a Dreyfus-ügyben hamisítás vádjá miatt elbocsátott Paty du Clam ezredes reaktiválása miatt azonban megbukott. A világháború kitörése után 1914–15-ben újra hadügyminiszter volt. 1920-ban pedig környéki békeszerződés előkészítésévé. Jelentős szerepet játszott a Párizsban. 1924 júniusában kénytelen volt lemondani. Azóta visszavonult a közéleti szerelelétől.

Agfa Filmek

minden méretben „LEICA” és zines filmek megszerzésére néki korlátlan mennyiségben kaphatók

CENTRALA-Optica

Timșoara, Regele Mihai I. No. 2.

FORUM-MOZI, ARAD

Ma. az év legkacagiatóbb vigjátéka

Szélvész urfi

TELEFON 2-10

Főadások 3. 5. 7. és 9-kor

58 sz. hirdadó.

PAUL KEMP
MARGIT DEBAR

Az európai sajtó
Frankfurter Zeitung

Az Egyesült Államokban leszállították a matrózok kiképzési idejét. Eddig a kiképzés két évet vett igénybe, ezentul csak kilenc hónapot, mert a kereskedelmi flottának hetvenezer matrózra van sürgősen szüksége.

L' Echo de Nancy

Kevés város fejlődött oly sokat egy fél évszázad alatt, mint Szófia, 1880-ban még csak körülbelül négyezer házból és vísközből állott az egész város, lakosainak száma pedig mindössze huszezer lélek volt, míg ma negyvenezer ház és palota sorakozik egymás mellett, a főváros lakossága pedig megközelíti a fél milliót. Valóságos építészeti remekmű például a Szobranje, a parlament épülete s ugyancsak megkapó látvány gyönyörű arányaiiban az egyetem is, amelynek már tízezer hallgatója van. Bulgária fővárosa tehát nagyszerűen fejlődik, így nem csoda, hogy mindenki, aki csak teheti, Szófiában akar lakni. A kormány azonban a lakosság egészséges megosztása szempontjából nem helyesli ezt a mozgalmat, így csak megindokolt esetben lehet ma már a fővárosba költözni. A főváros polgármestere, Ivanof mérnök most új munkásmegyevet tervez, ahol kitűnő egészséges lakások állnak majd a dolgozók rendelkezésére.

Pariser Zeitung

Az El Wafd el Misri című egyiptomi újság azt írja, hogy az összes túnyomó számban arabok által lakott területeket arab uralom alatt kell egyesíteni a háború után. Ebben a nagy államegységben benne lesznek Egyiptom, továbbá az ázsiai és a többi arab jellegű területek. Az arabok iráki szövetsége, az El Zaman lelkesen üdvözi ezt a gondolatot és megállapítja, hogy hetvenöt millió arabnak joga van nemzeti függetlenségre.

A londoni Times legutóbbi vezércikkében az angolszász-szovjet ellentét megcsinálásáról beszélt. Szerinte ez csak úgy lehetséges, ha megvalósul az egyensúly politikája, amely Szovjetországnak európai befolyást enged. A cikkekre csakhamar megérkezett az amerikai New York Time válasza, mely a következőképpen hangzik: Nem azért szállottunk hadba Hitler ellen, hogy Szovjetország uralmát váltsuk meg Európában. A népek, ha e kérdésben dönthetnének, mindenesetre inkább választanák Hitlert, mint Sztalint.

Donauzeitung

A Dagens Nyheter című svéd lap értesülése szerint Roosevelt és Eden között már létrejött a megegyezés arra nézve, hogy győzelmük esetén milyen sorsot számnak Japánnak. A megegyezés öt pontból áll. A csendesóceáni egykori német gyarmatok az Egyesült Államok mandatórius területei lesznek. 2. Japánt, az anyaországot hosszabb időn át amerikai, kínai és szovjet csapatok fogják megszállni. 3. Formosa szigetet Kínához csatolják. 4. Korea önálló állam lesz. 5. A kínai partokon szabad kikötők létesülnek a háború után.

Critica Fascista

Bottai Giuseppe volt olasz közoktatási miniszter lapja, a Critica Fascista „Az olasz nép egyes követeléseiről” vezércikkét közli, amelyben azt írja, hogy az olasz nép széles rétegeiben megjelent az egyöntetűség bizonyos követelések észlelhetők. A követelések legfontosabbika arra irányul, hogy Olaszország lakossága számerejének és az ország geopolitikai helyzetének megfelelő katonai erővel rendelkezzen. Az olasz nép, a cikkíró szerint, annyira meg van győződve arról, hogy a nemzeteknek egymáshoz való viszonyában csakis az erő számít, hogy a katonai erők fokozása érdekében minden áldozatra készen áll. Egy másik követelés olyan politikai vezetés kialakítására irányul, amelyben erősen él a nemzet szolgálatának hivatá-

Bucurestiben is megünnepelték az olasz légi haderő megalapításának évfordulóját

Bucuresti. A piperai repülőtéren — mint a Rador iroda jelenti — Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök jelenlétében ünnepség folyt le a fasiszta légi haderő husz év előtti megalapításának fordulójának alkalmából.

Az ünnepségen megjelent Pantazi tábornok nemzetvédelmi miniszter, Jienescu légi tábornok, légügyi államtitkár, Stefler tábornok, a nagyvezérkar főnöke, Renato Bova Scoppa olasz követ,

a német légi misszió főnöke, valamint igen sok román, olasz és német repülő.

Az ünnepség végeztével a résztvevők a Jianu-uton levő repülő-émlékműhöz vonultak, ahol az olasz repülőtiszték koszorút helyeztek el.

Délután a bucaresti tisztí kaszinó helyiségében fogadás volt, amelyen Ugo Rampelli olasz repülő-tábornok ismertette az olasz légi haderő megalapítása körüli történelmi eseményeket.

„Franciaország semlegessége holt teher Európában”

A STEFANI IRODA DIPLOMÁCIAI SZERKESZTŐJE PÉTAİN RÁDIO-SZÓZATÁRÓL

Róm a. Pétain tábornagnak a francia néphez intézett szózatára érdemes felfigyelni — írja a Stefani olasz hírszolgálati iroda diplomáciai szerkesztője, majd kiemeli, hogy a francia államfő árulóknak bélyegezte a külföldre menekült franciákat és ugyanakkor állást foglalt a bolsevizmus ellen is. A Stefani szerkesztője a továbbiakban megjegyzi, hogy egy látszik, London és Washington már egyáltalában nincsen tekintettel volt szövetségére. Ezt bizonyítják a francia birodalom elleni merényletek és a többi között a legutóbbi légitámadás is.

A francia államfő határozottan állást foglalt a bolsevizmussal szemben — folytatja a Stefani iroda —, amely a francia nemzet lényegét veszélyezteti. Ez ellen a veszély ellen csak egyetlen erő létezik s ez a tengelyi katonai ereje.

A hírszolgálati iroda munkatársa végül megállapítja, hogy ez a magatartás még nem együttműködés a tengellyel, mert Franciaország semlegessége holt teher Európában, de vitathatatlanul hődelatot és elismerést jelent a tengely irányában.

Szoros együttműködést jelent az új német—finn gazdasági egyezmény

Berlin. A Deutsche Allgemeine Zeitung a néhány nappal azelőtt befejezett német—finn gazdasági megbeszélésekkel és a megkötött új gazdasági egyezményről kapcsolatosan megállapítja, hogy az egyezmény biztosítékot jelent arra nézve, hogy mindkét ország továbbra is a legteljesebben a hadviselés szolgálatába állítja gazdasági erejét. Németország Finnországgal legjelentősebb kereskedelmi partnerévé vált. A

lap rámutat arra, hogy a háború előtt a finn kivétel tekintélyes része Anglia felé irányult. A háború azonban a finn külkereskedelmet teljesen átállította. „Ez Németország segítségével történt meg — írja a lap — mert Németország egyre nagyobb mértékben szállított fontos árucikket Finnországnak és vette át a finn termékeket. A német gazdasági élet tehát a maga részéről is erősítette a fegyverbarátságot.”

Benes játéka az emigráns lengyel kormány és Moszkva között

Berlin. (Transkontinent Press). Moszkva magatartása a lengyel emigráns kormány ellenében tisztán tükröződik Marek Andre cikkében, amely a Volna Polská-ban jelent meg s ezt a cikket a hivatalos Pravda is közölte. A cikk szerint egy idő óta az emigráns lengyel kormány, valamint a külföldi sajtó a lengyel—orosz kapcsolatok szeszabadosáról tesz említést. Ez nem jelenti általában a hivatalos szovjet—lengyel viszony romlását. A Pravda-ban Marek cikkéből egyebek között ez jelent meg: „Fokró-fokra világosodik meg a lengyel nemzet előtt, hogy Lengyelország függetlenségét és szabadságát, valamint nagyságát csak a Szovjettel való jó viszony biztosíthatja”.

A balti államok esete viszont azt mutatja, hogy a Szovjettel barátságban élő kormányok alakulása csak az első lépést jelentette a Szovjethez való önkéntes csatlakozáshoz. Moszkva az 1942 január 23-án Londonban megkötött cseh—lengyel egyezményt megakadályozta, a csehek nem írták alá az egyezményt. Ankarai lengyel emigránsok köréből hallatszik, hogy a cseh emigráns kormány közölte a Sikorski-kormánnyal,

hogy a csehek a cseh—lengyel egyesülést csak tervnek tekintik. A csehek halogató és szovjet hatásra változó magatartása látszik meg Benes egyik cikkében is, amelyet ez év március 15-én helyezett el egy svéd lapban. Ez a cikk a háború utáni Duna-menti államszövetséggel foglalkozik, nem említve egy szóval sem a cseh—lengyel megegyezést, sem magát Lengyelországot. Benes szovjet-győzelemre számítva, a Szovjet kegyét keresi, tehát Lengyelország kedvezőtlen helyzetét látja a bolsevisták győzelménél, ezért minél messzebb akarja magát tartani Sikorskiéktól, hogy a maga nagyhatalmi törekvéseit annál jobban kiépíthesse, lengyel nevezék nélkül. A lengyel emigráns kormány tisztában van a Szovjet részéről öt fenyegető veszéllyel és most Spellman amerikai érsek védelmét keresi. A lengyel erőfeszítések teljesen eredménytelenek maradnának a Szovjet győzelménél, mert a bolsevisták akaratát megakadályozni nem lehetne, ellenben a Szovjet győzelmi szándékával szemben áll a tengelyhatalmak és szövetségeseik akarata és ereje.



MUSSOLINI AZ OLASZ—SPANYOL TESTVÉREISÉGRŐL. (Madrid). Madridban könyv jelent meg a spanyol polgárháború hősi halottairól. A könyvhöz Mussolini irt előszót, amelyben hangsúlyozta, hogy a polgárháború eseményei egy nagy eszménynek a győzelemre jutásáért harcoltak. A spanyol polgárháború nem pusztán nemzeti értelemben vett polgárháború volt, hanem a kommunizmus elleni küzdelemben európai értelemben vett polgárháború is. A polgárháborúban olasz önkéntesek is harcoltak a spanyolok oldalán és számosan áldozták fel életüket. Ez csatlakozó bizonyítéka volt a Spanyolország és Olaszország népei közötti testvéri együttműködésnek. (Stefani).

A BERLINI BOMBÁZÁS MAGYAR ÁLDOZATAI. (Berlin). Berlin legutóbbi bombázásának magyar áldozatai is vannak. Kocsis Béla szabómester háza az egyik ellenséges bomba eltalálta és teljesen elpusztította. A szabómester, felesége és fia halálukra lelték. A családból csak egy kislány maradt éleiben, aki a bombázás idején rokonoknál tartózkodott.

CIANO A PÁPÁNÁL. (Vatikánváros). A Stefani-iroda jelentése szerint XII. Pius pápa magánkihallgatáson fogadta Ciano vatikáni olasz nagykövetet, feleségét és három gyermekét. A kihallgatás folyamán a pápa Ciano gróf hitvesének és gyermekeinek rózsafüzéreket ajándékozott.

TÖRÖKORSZÁG SVÁJCBÓL RENDEL GÉPKOCSIKAT. (Ankara). A török külkereskedelmi hivatal hetven darab negyven és hetven üléses társasgépkocsit rendel egy svájci gépkocsigyárban.

TERJESZKEDIK A KOMMUNIZMUS SZIRIÁBAN ÉS LIBANONBAN. (Ankara). Beyruthból érkezett jelentés szerint az utóbbi időben a kommunista ügynökök tevékenysége érezhető mértékben növekedett Szíriában és Libanonban. A nagyobb városokban naponta tartanak kommunista gyűléseket s a szónokok Sztalin művét és a szovjeturalom jótélményeit dicsérik. Két beyruthi és damaszki újság hivatalosan is a kommunistaik kezében van, az ügynökök ezen kívül igen sok kommunista tartalmú iratot osztanak szét. A kommunista eszmerterjesztés növekedése még inkább fokozta a nemzeti érzelmű lakosság ellenséges viselkedését, úgy az angolszászok, mint a bolsevisták és zsidók barátai ellen. (Stefani)

CUKORNÁDAT ÜLTETNEK BULGÁRIÁBAN. (Szófia). Bulgáriában megkezdtek a cukornád ültetését. A cukornád ültetése eddig tilos volt Bulgáriában.

Tagadhatatlan tény, hogy a modern élet ütemének és szükségleteinek a tekintélytalan felel meg, mert csakis az erős tekintély tud a modern élet bonyolult kérdései között eligazodni, valamint megfelelő gyorsasággal és határozottsággal dönteni. A kérdés csak az, hogy ezt a tekintélyt hogyan alakítsák ki. Az olasz nép széles rétegei a hozzáértést, a komolyságot és az olasz nép nevelésének alaposságát-tételét követelik.

Földünk majdnem összeütközött egy üstökessel

Ha változásokat észleltünk az égbolton, vagy új égitest jelenik meg a végtelenben, igen gyakran elfog bennünket a félelem, hogy közeledik számunkra a világ vége. Némileg jogos ez a rettegés, mert a csillagászok is lehetségesnek tartják, hogy valamelyik kóbor égitest összeütközzék öreg földünkkel. Különösen az üstökösök ilyen félelmetes égi csavargók. Szerencsére a világegyetem oly mérhetetlen kiterjedésű, hogy az ilyen „forgalmi balesetek” lehetősége mindössze egy billiárdnyi. Ez a csillagászati arány tehát olyan eshetőségnél felel meg, mintha két varróni hegye egyszer véletlenül a Berlin—Bécs főúti légitérben találkozna.

Arány ide, arány oda, a szerencsétlenség kicsiny híján majdnem megtörtént néhány hével ezelőtt földünkön. Mert mostanában egy üstökös olyan közel került hozzánk, mint még soha, amennyire emberileg emlékezni tudunk. Ez pedig elég hosszú idő, mert a csillagászat a legősibb tudomány. Végtelen veszedelem fenyegetett tehát bennünket, csak hogy ezernyi földi bajunk közepette, nem tudtuk ez alkalommal az égi memóriára felfigyelni. Lássuk tehát mi történt?

Karl Fedke, a tudós königsbergi csillagász egy este különös jelenséget vett észre, midőn a Rák-csillagzat környékét tanulmányozta. Hirtelen egy ködfolt jelent meg, mely addig még sohasem volt látható az égi térképen. Azt az éjszakát ébren töltötte a tudós, majd a következő este ismét meglátta, hogy az égitest az égbolton, ahol a csillagászat méreteiben, azonban egyáltalában nem nagy. Am mind nagyobb lett a tudósok megdöbbenése, mikor észlelték, hogy az üstökös napról-napra közelebb ér a földhöz. Végül már alig egy millió kilométer volt a távolság.

Szerencsére ekkor távolodni kezdett az üstökös, mert ha csak néhány száz-ezernyi kilométernyi távolságra került, úgy végtelen hatása lett volna irratós lángolásra, mely tízperces fényjel árasztotta el sokszáz millió kilométeres utját. Jött és elment újra, mielőtt mi nyugodtan aludtunk ágyunkban és nem is sejtettük, hogy majdnem bekövetkezett a földi élet vége. (FLANEUR)

— Épül a timisoarai-temesvári rádió. Az Aradul-ut mentén megkezdődött a rádióadóállomás építése. Az állam az építéshez 600 millió lejts becsült költségre. A leadóállomás egyike lesz az ország legerősebb rádióállomásainak.

— Finn újságírók magyarországi tanulmányútja. (Helsinki). Hétfőn reggel repülőgépen nyolc finn újság szerkesztője indult el Budapestre. A finn szerkesztők Berlinben pihenőt tartottak és Sztójay Döme berlini magyar követ villásreggeli látta őket vendégül. Keddén folytatták útjukat Magyarországra és egy héttel maradtak ott.

— A kendertermesztés fokozása. A földművelésügyi miniszter a kendertermesztés fokozása érdekében elhatározta, hogy a földművelési kamarák útján a gazdák között 50 vasuti kocsi kendermagot oszt szét.

— Hárfahangverseny. Április 11-én, vasárnap este 8 órai kezdettel rendezti hangversenyt a Cuceanu-hárfagyűjtés a timisoarai-temesvári volt városi virágadó nagyszínházban. A művészgyűjtés tagjai — Cuceanu, Suciú, Chioreanu és Boros — előnyösen ismert művelői a klasszikus zenének s a műsorukon szereplő Mozart, Beethoven és Csajkovszkij-szerzemények ritka zenei élmény bizsítókatka a zene-dvelő közönség számára

Április 8, csütörtök.
Róm. kat. Dénes pk.
Protestáns: Lidia.
Ortodox: Herodian



— A Dél-Hírlap megjelenik minden nap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Piata Bratianu 3.
Telefon: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.
Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalásokról Reclama hirdetőirodában, Metianu-utca 6. Telefon: 17-11.

— Timisoara-Temesvár az első fizetési osztályba tartozik. A timisoarai-temesvári munkaügyi felügyelőség közli: A munkaügyi minisztérium bérviszályok és bérszerződés ügyeivel foglalkozó osztályának 1943. március 29-én hozott döntése szerint Timisoara-Temesvár a minisztertanács 1942. január 24-iki jegyzőkönyve tekintetében az első osztályba tartozik. Ennek megfelelően a vállalatok az említett minisztertanács jegyzőkönyv alapján kötelesek fizetéses alkalmazottakat a megfelelő fizetési osztályba sorozni.

— Étellelajkiosztás Alba Iulia—Gyulafehérvárott. (Saj. tud.) A város vezetősége elrendelte, hogy a kereskedők az 5. számú jegyre kezdjék meg az étellelajkiosztást. Személyenként 3 decilitert adnak.

— Kik kaptak cipőtalpat. A timisoarai-temesvári cipőelosztó-hivatal közli, hogy azok, akik a múlt év augusztusában, szeptemberben és októberben kértek cipőtalpra utalványt s azt nem váltották ki, elvesztették ezen utalványra való jogukat. Akik novemberben és decemberben kértek talpjegyet, ezt legkésőbb április 14-ig vehetik át, míg a január hónapban igényelt talpjegyek április 30-ig vehetők át. Nőknek, akik februárban kértek cipőtalpra utalványt, április 15-ig adják ki ezt az utalványt, míg április 16-á és május 15-é között talpatalványért azok a férfiak jelentkezhetnek, akik februárban adták be kérvényüket és azok a nők, akiknek kérvényét márciusban iktatták.

— Halálra ítélt villanszerelő korszakalkotó találmánya. (Budapest.) A magyar fővárosban a törvényszék legvédelmi elsőfokú ítéletét követően László László villanszerelőt köztalálta halálra ítélték. A halálra ítélet kihirdetésének napján László címére az egyik németországi mérnöki irodától levél érkezett, amelyet hivatalosan felbontottak. A levélben a mérnöki iroda, amely műszaki találmányok értékesítésével foglalkozik, arról értesíti László Lászlót, hogy az általa szerkesztett villamos motor korszakalkotó haladást jelent és igen nagy jövője van. A bíróság erre Lászlót a levél melléklékével egyelőre terjesztette fel. A kormányra az ítélet életfogytiglami fegyházra változtatta át.

— Adományok. A Kakuk-csecsemő-gondozó és gyermekotthon javára a Magyar Nőegylethez a következő adományok folytak be: N. N. egy kosár burgonya és egy kosár hagyma, Domokos Mária Denta 55 darab tojás, N. N. 2000 lej.

— Kihallgatták a rendőrt, aki lelőtte feleségét és öngyilkosságot kísérelt meg. Strengaru Florian rendőr, mint megírjuk, a napokban a timisoarai-temesvári Florida harisnyagyárban agyonlőtte feleségét, majd önmaga ellen fordította fegyverét. A rendőrt aki feleségével együtt akart meghalni, azóta kórházban ápolják s rendőri őrizet alatt tartják. Strengaru állapota több anyira javult, hogy a vizsgálgató rendőr ideiglenes kihallgatását fogadatosíthatta. A rendőr előadt, hogy anyira felindult lelkiállapotban volt, hogy nem emlékszik a véres dráma részleteire.

— Neves román színművész halála. (Bucuresti). Hétfőn délután Bucurestiben elhunyt Tony Bulandra neves román színművész. Bulandra, aki már hosszabb idő óta rákbetegségben szenvedett, egyike volt a román drámai színészet uttörőinek és legnagyobb alakítóinak.

— Gazdasági kiállítás az aradi kulturpalotában. Vasárnap délelőtt a hatóságok, valamint az aradmegyei községek képviselőinek jelenlétében gazdasági kiállítás nyílt meg, a Kulturpalota kistermében. A megye gazdasági fejlődését bemutató kiállítás naponta megtekinthető.

— AZ ELSŐ FECSKE. A Bána-sá- ba megértek az első fecskék. Freidorfulmou-Ujszabadfalum öt-hat füstifecskét láttak, a jimboleai-zombolvai vasuti vonal mentén pedig egy fecskét. A visszatért „Isten kis madara” már teljes virágpompájában találta a barackfákat.

— Timisoara-Temesvár város felmérési munkálatai. Timisoara-Temesvár város vezetősége most kiadott 12 számú rendeletében utal azokra a munkálatokra, amelyek a város új kataszteri térképének és új telekkönyvének elkészítésére folyamatban vannak. A rendelet az új felmérés érdekében kötelezi a mezőgazdasági célokat szolgáló területek és beépítetlen telkek tulajdonosait, hogy ezeket a területeket jól látható módon arról előlappal vagy kárókkal határolják el és feliratot alkalmazzanak, a tulajdonos nevével, az utca és házásszám feltüntetésével. Gondoskodni kell róla, hogy a határjelzők sértetlenül maradjanak. A rendelet kötelezi a lakosságot, hogy a felmérést végző közlegéző műszereit és jelzőkészülékeit érintetlenül a helyükön hagyja, hogy a felmérés munkálatait zavartalanul mehesse végbe. Megbűntetik azokat, akik a rendelet ellen vételenek, azokat pedig, akik a határjelzőkben kárt tesznek, kártérítésre fogják kötelezni.

— Tükrösült család. Timisoara-Temesvárott a gyárvarosi Albiner-utca 10 szám alatt lakik Juhász Lajosné két kicsiny gyermekével. Azaz már csak lakott, mert jelenleg az anya és két gyermeke jószívű szomszédoknál húzódnak meg. A családfenntartó férjet és apát már évek előtt behívták a katonasághoz. Felesége és két gyermeke magára maradt az épülőfélben lévő házikóban, amelyből egyelőre csak a konyha készült el. Az asszony gyári munkásné. De keresete olyan csekély, hogy alig elég az élelemre. Szombaton aztán rájuk szakadt a vézetes szerencsétlenség. Az asszony elment a fizetésért a gyárba és gyermekeit addig az egyik szomszéd-asszonyra bízta. Távollétében a konyhában levő dobkályha, melyben még némi parázs volt, eddig kiderítetlen okból felborult. Csakhamar lángba borult a konyha teljes berendezése. Elégett a kis család butorzata, ágyneműje, ruhája és minden használható tárgya. Most aztán ideiglenesen három háromfél laknak más szegény emberek jóvoltából. Teljesen tönkre mentek. Az asszony csekély béréből nem tudják elvesztett holmijukat pótolni. Nagyon hálásak volnának, ha akadémia valaki, aki ruhát, ágyneműt, valami butort, esetleg némi pénzt juttatna nekik. A szánt adományokat a Magyar Népközség irodájában lehet adni, vagy bejelenteni.

Este 2-3 szem
Aradon

— Felhívás az aradi nyugdíjasokhoz. A köz- és magánalkalmazottak: Mocsonyi-utca 12. szám alatt működő nyugdíjgyűjtés felkéri tagjait hogy a kedvezményes tüzfuszállításhoz szükséges kérvények megszerkesztése továbbá az utazási igazolványok megszerkesztésére ügyében a nyugdíjkönyvvél, a vasuti igazolvánnyal, valamint a tagsági könyvvel jelentkezzenek az egyesület irodájában.

— Ismert filmszínész halála. Conrad Veidt, az ismert filmszínész, Newyorkban szívbénulás következtében meghalt.

— Az aradi területi körzetparancsnokság felhívása. Az aradi területi körzetparancsnokság felhívja az általa nyilvántartott és 1925—1933. években született zsidókat, hogy személyi helyzetük tisztázása céljából összes katonai okmányokkal jelentkezzenek az aradmegyei zsidó központi különítményi iroda Episcopiei-utca 5. szám alatti helyiségében. A jelentkezés a következő sorrendben történik: 7-én az A, B, C, D, E. április 8-án az F, G, H. április 9-én az I, K, L. április 10-én az M, N, O, P, R. kezdőbetűű, április 11-én a helyi kötelező munkára beosztottak, április 12-én az S. Sch. április 13-án az T, V, W, Z, Y kezdőbetűű zsidók kötelesek jelentkezni. Az inarosek jelentkezésüket egyidejűleg kötelesek hiteles másolatot bemutatni mesterkönyvüktől vagy ipari képzettségükre vonatkozó okmányoktól. A jelentkezés elmulasztói ellen eljárás indul.

Futárunk Timisoara-Temesvárra

a reggeli első vonattal indul. Üzleti megbízásokat naponta este 6 óráig átvész a RECLAMA hirdetőiroda, Aradon, Eminescu 4 szám. (Corso-melől szemben.)

(*) Orvosi hír. Dr. Berdach Richard újból rendel bel- és tüdőbetegnek. Timisoara III., Doja-utca 4. Rendel 10—11-ig és délután 4—5-ig. Távbeszélő 40-83.

(*) Közlemény. A steierdorfi magaslati gyógyhely április 1-én már megnyitotta vendégei részére az idejnyet. A penzió ára napi 600 lej. Az idén csakis magánvendégeket vesznek fel. Sulyos és fertőző betegnek felvétele ki van zárva. Közelebbi felvilágosítással a fürdőigazgatóság szolgál.

— Muzik műsora. Szerda, április 7: Timisoara-Temesvár: Apolló: „Fénylő csillagok” (Rosita Serrano), Capitol: „A nagy szám” (Leni Marchbach, Rudolf Prack, Paul Kemp), Corso: „Don Pasquale” (Armando Falconi, Laura Solari), Thalia: „A Z. 3. számú titkos okirat” (Isa Miranda, Claudio Cora). — Arad: Aro: „Dr. Crippen a fedélzeten” (Rudolf Fernau, Gertrud Meyen), Corso: „S. O. S. Sahara” (Marta Labarr), Forum: „Szélvész urfi” (Paul Kemp), Urania: „A kísértés” (Ingrid Bergmann).

— Ügyeletes gyógyszerárak Szerda, április 7-én: Timisoara-Temesvár: Belváros: Jahner Károly (Libertati-tér), Gyárvaros: Kigyó (Traian-tér), Erzsébetváros: BIANU (Miron Costin-utca 1), Józsefváros: Neurohr (Preyer-utca 1), Mehala: Chioreanu. — Arad: Kárpáti (a villamos megálló mellett), Diák (a Marasesti-utca elején). — Fratelia-Ikádóda: Panajoth. — Freidorf-Szabadfalvi: Eremici.

Kiforgástalan férfifehérmű-szabászl vagy szabásznő

azonnal magas fizetés-el alkalmazunk. Főnként román előnyben. Cim Reclamaral, Arad, Eminescu 4 vagy timisoarai kiadóhivatalunkban.

Ma: Pazar kiállítás, elegáns, újszerű bűnügyi film. A német film alkotás gyöngye

Dr. Crippen a fedélzeten

RUDOLF FERNAU és GERTRUD MEYEN

Új rendszabályok a finn államháztartás egyensúlyának biztosítására

Helsinki, Finnország pénzügyminisztere az ország államháztartásának múlt évi helyzetéről nagyobb nyilatkozatot adott. Utalt arra, hogy az állam kiadásai tovább emelkedtek és meghaladták a 27 millió finn márkát. Az államadósság ma 40 millió finn márkát tesz ki. Az államháztartás egyensúlya az utóbbi időben kedvezőbbre fordult és ez első sorban az új pénzügyi politikának köszönhető. Mindenekelőtt arra kell törekedni, hogy elérjék a pénz értékének állandóságát. A pénzügyminiszter ugyanakkor új rendszabályokat jelentett be, amelyeknek segítségével a finn államháztartást egyensúlyban lehet tartani a jövőben is.

— Mocsosny Antal temetése. A timisoarai-temesvári IV. kerületi görög keleti templomban volt Mocsosny Antal, királyi fővadászmester, volt miniszter ünnepélyes temetése. Az ünnepi gyászszertartás 10 órakor kezdődött a legfényesebb papi segédlettel és a templomi énekhangok közreműködésével. A beszűkített beszédekben hódoltak a szónokok a történelmi család emlékének és méltatták az elhunyt politikai, kulturális és közgazdasági érdemeit, valamint a romániai vadászati terén kifejtett szervező munkáját. Férfi ágon a család vér szerint való folytatása Mocsosny Antal halálával megszünt. A halottat Foeni-Fénybe szállították a százados családi sírhelyre.

— Beszövegátviteli fegyverek kiadására. A timisoarai-temesvári rendőrkövetség közli, hogy a hivatalos lap március 20-ii számaiban megjelent rendeletörvény értelmében csak azoknak adják vissza a tavalyi 17. számú törvény alapján beszüktetett fegyvereket és löszereket, akiknek új kibocsátási fegyvertartási engedélyük van és akik a rendeletörvény 2. szakaszában megjelölt feltételeknek megfelelnek. Azokkal szemben, akik ezeknek a feltételeknek nem felelnek meg és a meghatározott 60 napon belül nem kérik fegyverük visszaadását, a fegyverviselésről szóló törvény 45. szakaszát alkalmazzák. A fegyverek visszaszolgáltatása iránt a kérvényeket május 20-ig fogadják el. Ezen az időponton túl ilyen fajta kérvényt nem fogadnak el. A kérvényeket a timisoarai-temesvári helyőrségnek (garnizon) kell betérjeszteni. Ez a rendelkezés első sorban a hadiavonultakra, helyesebben azokra vonatkozik, akiknek még nem volt módjuk rá, hogy a már régebben beszüktetett fegyvereket visszakérhessék.

— A rendőrségi vezérigazgatóság megbízottjaként szerepelt illetéktelenül Araden és Timisoara-Temesvárott. A timisoarai-temesvári rendőrség bünyűi osztálya letartóztatott egy Solnitaru Mihai nevű embert, aki magát illetéktelenül rendőrségi ellenőrző közegnek adta ki. A rendőrségi hivatalos közlése szerint Solnitaru Mihai a rendőrségi vezérigazgatóság detektívjeként szerepelt és Timisoara-Temesvárott és Araden több személyt keresett fel. Ezeknek előadta, hogy a rendőrségi vezérigazgatóság megbízásából jár el. Megbizatása értelmében, ugymond, nyomozást kell folytatnia az illető személyek ellen, olyan feljelentésekkel kapcsolatosan, amelyek a vezérigazgatósághoz érkeztek. Kijelentette azt is, hogy a feljelentett személyek sorsa az ő jelentésétől függ. Mindezen Solnitaru Mihainak semmiféle megbízatása nem volt. A rendőrkövetség felkéri mindazokat, akiknél Solnitaru jelentkezett, hogy haladéktalanul jelenjenek meg a timisoarai-temesvári rendőrség bünyűi osztályának 32. számú hivatalában, hogy megtegyék a feljelentést ellene.

I. G. ünberger elköltözött

Mose Nicoara 1 szám alól
Arad, G. Com-a uea 7-9 szám alól.
(Református templommal szemben)

Három lapó

„Az úgy volt” kezdte apám az elbeszélést, „hogy nagyapátok kivitt bennünket a szőlőbe. Nem azért, hogy szórakozzunk, hanem hogy segítsünk neki. Ő dolgozott, mi sem hanyéllhattunk.

Nyar vége felé történetem, mert a hordókat kellett a szüretre előkészíteni. Még tetlenül tünferegünk a homályos pincében s meztelen talpukat kelemen hűsítette a nyirkos talaj, mikor apám megszólalt: „Érdej csak, Feri, hozd le a lopót!” Felmentem a présházba, de lopót nem találtam. Mikor ezt jelentettem, nagyapátok megvakarta a fejét. Otthonról nagyon messze voltunk. „Tudod mit? Menj csak a városvégig, ott vásárolj egy lopót. Ugyis kell.”

Vidáman talpaltam a város felé. Meztelen lábujjaim között csakugy füstölt a por. Homarosan megvásároltam a lopót s haladéktalanul visszafelé indultam. Már az utolsó házaknál jártam, amikor eszembe jutott a katonazene karmestere s mint ő a páléat, én is magásra emeltem a napfényben csillogó lopót. Vigan löttem vele a taktust a képzelt muzsikára s aztán odavágtam a városvégi cipész bádog-táblájához.

Kétségbeesetten néztem a kezemen maradt eső-eszont. Rátdán rohantam vissza az üzletig s ott még egy lopót kaptam. Kissé csodálkoztam, hogy ily hamar megtértem, de azért ideadták. Az árat pedig felírták apámnak.

Észvesztő gyorsasággal igyekeztem a szőlő felé. Tudtam, hogy apám órával

ellenőrzi az idő mulását s szorolni fogok a késedelemért. Óvatosan magamhoz szoritottam a lopót s lihogve léptem. A szőlő közelében már messziről láttam, hogy apám a kezében tartott tárgyat nézegeti. — Ez az óra, gondoltam s ebben a pillanatban megbötöltem. Midőn feltápáskodtam, első pillantásom apámra esett, aki ökölheszorított kézzel integetett felém. Ebből megérttem, hogy azonnal forduljak vissza és lopó nélkül meg ne érkezem, mert akkor...

A boltban különösen néztek rám, maga a tulajdonos kérdezte meg, hogy hány lopó kell apámnak s miért nem veszik mindjárt hármat, de végre ideadták és persze megint felírták.

Most már nem nem tudtam síelni. Tagjaimban ómos fáradtság terjengett s a dél felé közelgő nap gyilkosan tűzött fejemre. Izadátságtól és portól borítva érkeztem meg a szőlőbe. Apámat sehohsem láttam, de a pince ajtaja nyitva állott. Tudtam, hogy most következnek a nagy leszámolás, de már semmitsem bántam.

— Na végre, az urfi sziveskedett megérkezni... — hallottam a pincemélyből apám döngő hangját. Erre én még egyet kaptam, megcsuszam a gádor agyagos lejtőjén és egyenesen apám elé terültem. A lopó törmelékkel ezerfelé repültek...

De ez a verés semmi volt ahhoz képest, amit a kereskedő számlájának megérkeztek kaptam.

SEMLER FERENC

A HALADÓ VILÁG

A mesterséges szem csodái:

lávalbalát, számol, a vak is olvashat vele és nemsokára motorokat fog hajtani

A nagy technikai csodák, amikor a fizikus laboratóriumában megszületnek, rendszerint igen szürkék és igénytelenek, csak a szakavatott szem látja meg, hogy mi lesz vagy lehet a kisedből. Ina a fotocella születése: 1873-ban May angol fizikus megállapítja, hogy a szelén nevű elem (a kén rokona) kisebb ellenállást gördít az elektromos áram útjába, ha fény esik rá. 1888-ban pedig Hallwachs felfedezi az ugynevezett fotoeffektust: ha fémlemeze (például cink-lapra) ibolyántuli (nap-, higanylámpa-fény) esik, a lemez negatív elektromos parányokat (elektronokat) lök ki magából és ezérzt maga pozitív elektromos töltéssel lesz.

FÉNY ÉS ELEKTROMOSSÁG KÖLCSÖNÖS ÁTVÁLTOZÁSA

A technikai feladat, amelyet ezen felfedezések segítségével meg lehetett oldani: a fényből elektromos árammá való átváltoztatása, vagy legalábbis (a szelén-cellánál) fényvételek (világosság, sötétség) átváltoztatása elektromos áramvételekké (kisebb-nagyobb erősségű áram). A fordított feladat: elektromos áramingadozások kifejeződése fényvételekben, már régebben, az Edison-féle izzólámpa felfedezésével, megoldást nyert: ha az áram erőssége ingadozik, a lámpa fénye is hasonló módon fog ingadozni, hábr igen gyors ingadozásoknál még különleges szerkezet kell hozzá, hogy szemünk a fényváltásokat észrevegye.

A SZELÉNCÉLLA „TEHETLEN”

A technikusok először a szeléncellára vetették magukat. Ez izzólámpaformájú szerkezet, mely azonban nem világít, hanem „ellenkezőleg” fényt nyel el s az

elnyelt fény intenzitása arányában csökkent elektromos ellenállást. Korn Arthur müncheni tanár vagy huszonöt év előtt e cella segítségével szerkesztette a „telefotográf” nevű készüléket, amelyvel képeket lehetett telegrafálni igen „kényelmesen”.

A szeléncellának van azonban egy igen hátrányos tulajdonsága: a tehetetlensége. Körülbelül úgy viselkedik, mint valami kövér, esetlen ember, aki fiatal, cingár gyerekkel akarna ütemben táncolni: nem tudja elég gyorsan követni a fényerősség ingadozásait s ez a tulajdonsága, tehetetlensége Kornnak is sok gondot okozott.

MAGYAR KUTATÓK SIKEREI

Két magyar technikus, Márton és Rosztás és egy kitűnő magyar fizikus, Selényi Pál dr. kapcsolódnak itt bele a technikai és fizikai fejlődésbe. Az ő segítségével történt kutatások alapján az új fotocella így készül: közönséges Wolfram-izzólámpát (melybe még egy harmadik drót vezet) olvasztott salétromsóba mártanak s azon egészen erős áramot vezetnek át. A salétromból kiváló nátriumfém a lámpa belső hidegebb oldalán csapódik le s ez a nátriumréteg lesz a „mesterséges szem ideg-hártyája”, vagyis érzékeny része. A régebbi fotocellák főképp az ibolyántuli (lát-hatatlan) fény iránt voltak érzékenyek, de Selényi szellemes eljárással elérte azt, hogy ma jobban hasonló mesterséges szeméhez, mert a látható fény sugárra reagál.

Mindnyájan hallottuk, hogy nincs nagyon messze az az idő, amikor a föld szén és petróleumforrásai kimerülnek és új energiaforrások után fog kellenni néz-

ni. A föld majdnem minden energia forrása a nap (csak vulkánok és a földrengések, továbbá kénforrások merítik energiájukat a föld belsejéből), a tengerár pedig a föld forgásából. A vízesésben is a nap által kült energiáját használjuk fel. Rendkívül fontos volna azonban a nap sugárzásának közvelelen felhasználása. Ez más szóval alkalmas fotocella meg szerkesztését jelenti, mert bármely használható energiát legjobb előbb elektromos árammá átalakítani s úgy érdekesíteni.

Nagy haladást jelent Lange német fizikus rezoxid-fotocellája, melynél a fényenergiából keletkezett áramok a Selényi-féle fotocella áramainál vagy ezerszer erősebbek. Persze, ezek még mindig győngye áramok. A berlini Siemens-laboratóriumban egyelőre apró játkmotort tudnak hajtani fotoárammal. De a nagy szeszéció: a hatásos fotocellák már esedékesek.

DE „OSODÁKAT” MÉR MA IS MOVEL A FOTOCÉLLA

A fotocella szövetsége a rádióból jól ismerj audion-lámpákkal (áramfokozó, hengerősió lámpák) már ma is „csodákat” eredményez. Rosing felhasználta őket oly készülék szerkesztésére, melyet valoké közönséges irási olvas-hatnak. Az egyes betűk nagyságuk és alakjuk szerint akasztikus (hálható) éleket adnak, amelyek a Morse-féle abc módjára adják vissza a nyomtatott szavakat.

A távolbalát (dróttal vagy anélkül), képtávírás stb. alapjában ma is a Korn-féle elveket követi. A feladó állomás intenzív „fénykar” (nyaláb) tapogtatja végig rendkívül gyorsan a továbbítandó képet és a kép sötétebb és világosabb pontjainak megjelöl gyors változásokat szenved. E fényingadozás a fotocellában áramingadozássá változik és a másik állomásra mint ingadozó (változó) áram jut el, ahol a változások már most fordított sorrendben következnek be. Egy erőnyön gyors egymásutánban megjelenő fénynyomok szemünkben szubjektív képpé tevődnek össze, vagy érzékeny lemezre rögződnek.

A beszélő film is a a fotocella csodája. A felvétel módzatai különbözőek, a reprodukció azonban mindig fotocellával történik.

Amerikában a fotocella felhasználása különösen változatos. Fotocellákat használnak például a dohánygyárakban szivarok automatikus osztályozására szintük szerint. Termek bejárójánál fotocella számolja meg a belépők számát. Páncélszekrények (széfk, -trezorok) előtt a fotocella áll őt, s nihelyt „meglátja” a hivatalos vendéget, elektromos kapcsolással riasztó csönget. Kísérleteznek vonatok automatikus megállítására, ha a szemaför tilosra áll. A Panama-catornában a „mesterséges szem” konstatálja, hogy beállt-e már a homály s ekkor önműködőleg meggyújtja a világító bójákat.

A fotocellában az ember szellemi erőfeszítése kristályosodott csodás alkotás. Arról, hogy a háboru alatt i kutatások milyen mértékben tökéletesítették, még nincs tudomásunk. (sz. h.)

Figyelem!

Holnap csütörtökön, rendkívül demutató az

A három törvénye

Főszerepben: DOBS DURANT!

Kelcti tárgy, exotikus film, fantasztikus kiállítás, az évad egyetlen ilyen tárgyu filmje.

E film különleges égére az igazgatóág elzton külön is felhívja a n. é. közönség szves figyelmét.

Előadások naponta 3, 5, 7, 9 órákor. Kedvezményes és szabadjegyek szigoruan letévesztvés, egy-2 nap leyelegetel. Telefon 24-45.

CORSO-MOZI, Arad Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor

Az ÚRA 25 éves jubileumának dícsősesége filmje

Eletrahalálra

Heinrich Goerge, Heidemarie Hatheyer és a Aranyvárosához hasonló színes pótkép a Táncos tündérek

Apróhirdetések

HÁZVEZETŐNŐNEK, szakácsnőnek vagy szállóhába ruhatárosnőnek ajánlom. **Cim:** Szakács Vera, Omor. (2532)

TELJES lakatosműhely-berendezés eladó. Érdeklődni 1—3 óra között, Arad, **Emineşcu utca 24—26, ajtó 4.** (265)

POLOSKA-irtást, parkett-suroást vállalok. Arad, Oltuz-utca 111. vagy szivességből Giraşcu-kerék borbélynál, **Emineşcu-utca 28. Lovas Károly.** (4685)

VESZÉK használt pénztári könyveket és ócskapapírt. Arad, Tribunal Acente 1. Kapus. (139)

POLOSKA-IRTÁST, parketta-suroást legolcsóbb árban vállalok. Lovas Bertalan, Arad, Regina Maria-körút 18. házmeşternél. (289)

MŰTÖMEST (stoppolást), műszövet, nyakkendőfordítást legszebben, legmegbízhatóbban készítünk. Arad, Avram Iancu-tér 2, első emelet. (1004)

KERESEK jó, mindenese szobalányt, könyvvel, Arad, Emineşcu-utca 45. (271)

HASZNÁLT vagy törött gramofonlemezeket veszek minden mennyiségben. Koch Dániel műszerész, Arad, Emineşcu-utca 2 szám. (2313)

TALICSKAK vasalva, méhkasok és lép-ránák, ládák, transmissió-kerekek fából, jutyányos áron készülnek Transilvania S. A. cégnél, Déván. (4072)

ÉZÜST evőeszközöt, makramé asztalterítőt, 6- valamint 12-személyes, damasztból készült asztalterítőt megvételre keresek. Ajánlatokat „Komoly 125” jelűgére a timişoarai kiadóba kérek. (2565)

MAGYARUL és németül beszélő urileány foglalkozást keres gyermek mellett. Ajánlatokat „Komoly” jelűgére a timişoarai kiadóba kérek. (2566)

JÓ ÁLLAPOTBAN lévő gyermekkosci eladó. Timişoara I., Piata Luther 3, portás. (2646)

SZERÉNY keresztény ház keres szerény igényű, megbízható fiatal leányt vagy olyan nem öreg nyugdíjas nőt, kinek nyugdíja a megélhetéshez nem elegendő, inkább otthonra vágyik és a házimunkát elvégzi. Jelentkezni lehet csak délben 1 és félhárom között, vasárnap egész nap. Timişoara I., Str. Olimp 13, ajtó 2. (6065)

ÚJRENSZERŰ, könnyen kezelhető, tökéletes kézi-kötőkészülék eladó. 60 mintát, parasztyapjút, angorafonalat szépen, egyenletesen és gyorsan köt. A rajta készült kötés kézimunkánkat számít. Használatára megtanítjuk 14—20 óra között. Frank, Timişoara III., Str. Giurgiu No. 7.

KERESÜNK 1-, 2-, 3-, valamint 4-szobás korszerű lakásokat, ugyszintén lakrészeket. Ajánlatokat „Pontos és jól fizető” jelűgére a timişoarai kiadóhivatalba kérünk. (2567)

MINDENEST keresek azonnalra vagy április 15-ére. Jelentkezni lehet délelőtt 10-ig, vagy délután 3—5-ig. Timişoara, Take Ionescu 23. I. emelet, 7-es ajtó, a Banatia mögött. (2569)

HASZNÁLT fűrdőszoba-kályhát, valamint takaréktűzhelyet keresek megvételre. Címeket „Fűrdőszoba-kályha” jelűgére a timişoarai kiadóba kérek. (2647)

VÁLASZTEKOSAN butorozott szoba, a Belváros központjában lévő, nem zónában, azonnal kiadó keresztény személynek, esetleg teljes ellátással. Ajánlatokat „Uri család” jelűgére a timişoarai kiadóba kérek. (2648)

HASZNÁLT, nagy ebédlőszőnyeg, valamint keveset használt róka-bőr eladó. Cim a timişoarai kiadóban. (2649)

FIGYELEM! Jegyezze meg új címetet, mert ha ruhája molyrágott, kiégett vagy elszakadt, különleges mütűmással beszővet-heti B. Kemény Klárinál, Timişoara III., Porumbescu-utca 69. (5250)

ELADÓ nagyon szép, jó állapotban lévő gyermekágy (fából), 39-es magassarkusaruk (szandálok), finom selyemruha, közőpermetre, valamint 41-es fehér-barna férficipő. Timişoara II., Pestalozzi-utca 2. I. emelet, 4. ajtó. (5244)

CORSO-MOZI Előadások: 3, 5, 7, 9-kor TELEFON: 39-95
 Armando Falconi és Laura Solarival
DON PASQUALE DONIZETTI zenéjével „M” kintetett n. m. revü

MINDENEST, megbízható, két személy mellé azonnal felveszünk. Timişoara III., Corbului-utca 6 szám, Ritter. (2643)

KIADÓK azonnalra különbejáratu butorozott szobák, fűrdőszoba-használattal, valamint lakrész (garszonalakás) és 2—4 szobás lakások. Távbeszélő 13-59, Timişoara. (2568)

EGY GÉPLAKATOSI, valamint egy tekereslőt felveszünk. Oxigénpalackot keresünk megvételre. Timişoara, Carol-körút 45 szám. (2558)

VÁROS belterületén lévő kisebb gazdaságba harmados családöt keres dr. Selegean, Timişoara I., Mocioni-utca 12, az ipariskola mellett. (2546)

GYERMEKKOCSI, kettős redőnyvel ellátott, világosszínű, kifogástalan állapotban lévő, eladó. Timişoara III., Vladica Badescu-utca 10, a pincében, 3-as ajtó. (2547)

JÁTEK-BABAOKOCSI, világos, jó állapotban lévő, olcsón eladó. Timişoara III., Vladica Badescu-utca 10 szám, a pincében, 3-as ajtó. (2548)

2 DARAB selyempaplan olcsón eladó. Timişoara IV., Tudor Vladimirescu-utca 21, 10-es ajtó. (2549)

TRIKÓ-REKORD-kötőgép olcsón eladó. Timişoara IV., Tudor Vladimirescu-utca 21. (2550)

3,25x4 MÉRETŰ perzsaszőnyeg, tavaszi kabát 12—14 éves leány részére, nyári vászonruha 10—12 éves fiu részére, valamint 43-as számú nyári fonott cipő eladó. Blaskovits-telep, Gend-utca 32 szám. (2559)

LIBAZSIR, fűstölt-mell, ugyszintén libazsirrál, háziasan készült ebéd kapható. Stern, Timişoara III., Timotei Cipariu 11 szám alatt. (2562)

URANIA-MOZI, Arad TELEFON 12-32
 Ma bemutató. **Charles Vanel, Marta Labarr és Jean Pierreaumont** a főszerepben
S. O. S. SZAHARA

AZ UTOLSÓ négy házhely eladó Mures Hébe-utcaban, II. kerületben. Felvilágosítás Timişoara I., Bucureşti-utca 8, dr. Bogdáné. (2642)

FÉMCSISZOLÓT vagy lakatosi jó fizetéssel azonnal felvesz Ing. Benjamin IV., Vacarescu-utca 15 szám. (2644)

HÁLÓSZOBA-butor, világos, (nem korszerű) eladó. Timişoara III., Ulpia Traian-utca 23. (2552)

KRATÉYL-cirkusz
 Timişoara II., Bađa Carta-tér.
 Mától kezdve mindennap este kilenc óraker nagyhatalú, érdekesfeszítő műsor

A láthatatlan ember és más 16 szam
 A végén egy vigjáték.

ELADÓK: butorok, kerevetek (dívások), háztartási cikkek, paplanok, párnák, villanykörték, ernyők, zsinórok. Bodó, Mitr. Varlaam 4. szám. (2553)

GYERMEKKOCSI, mély, korszerű, eladó. Timişoara III., Giurgiu-utca 2 szám, délután. (2554)

BŐSENDORFER-féle zongora, fekete, kifogástalanul jó állapotban lévő, eladó. Megtekinthető délután 3-ig. Timişoara II., Traian-tér 3, I. emelet. Távbeszélő 38-13. (2556)

ZONGORA, kitűnő bécsi gyártmány, kereszthurok, fekete, kifogástalan állapotban lévő, eladó Timişoara IV., Tudor Vladimirescu 24, I. emelet 2. (2557)

50 ÉVES, komoly, mindenese bejárónöt alkalmazok, aki főzni tud. Cim: Timişoara I., Mocioni-utca 2 sz. A házmeşternél. (2486)

HÁZMEŞTERT alkalmazunk központi fűtéses házba, Belváros, zónán kívül. Kerthez értők előnyben. Jelentkezni lehet Timişoara, General Doda-utca 3 szám alatt, a bíróság mellett, a földszinti irodában. (2555)

HORDÓK, Gyümölcs- és gyümölcsöses (marmaládés) hordókat búkkfából csakis nagy mennyiségben szállít hordógyár. Cim a timişoarai kiadóhivatalban. (4075)

MOTORSZERELŐT, asztalost és lakatos felveszünk azonnal. Friedrich, Timişoara, II., Cogalniceanu-utca 8 szám. (2537)

VESZÜNK, eladunk, eserélünk Románia egész területén lévő kisebb-nagyobb házakat, vagy birtokokat. Informatie kereskedelmi iroda Timişoara. Merczy-utca 4. sz. Távbeszélő 42-81. (2459)

NAGYOTHALLÓK részére kitűnően bevált villamos-hallókészülék eladó. Kipróbálható Müllery, Foto-Optik cégnél, Timişoara I., Sofer-utcaban. (2495)

HOSSZU gyakorlattal bíró hadmentes béresgazda, ki a gazdaság minden ágában jártas, állással vállalna bármilyen gazdaságban. Géczy Imre, Clopodia. (2533)

TISZTA, két-szobás lakást keresek. Az ajánlatokat Timişoaran 35-69 távbeszélőszámmal közzöljék. (2543)

HÁZMEŞTERT-párt keresünk kis lakásba. Az aszonynak fizetésért takarítania kell. Lehet magános nő is. Timişoara V., Mircea cel Bátor-utca 46 szám. (2542)

KERESEK 2-szobás lakást fűrdőszobahasználattal, esetleg albérletbe, a Belvárosban, április 15-re vagy május 1-re. Timişoara, Regina Maria-körút 1. II. emelet 11. Távbeszélő: 16-90. (4066)

SZOBALEÁNYT felveszünk jó fizetéssel. Timişoara, IV., Mircea Voda, 3 sz. (2524)

SZABASZATI-tanfolyamot indítunk április 1-én és 15-én. („Szabászati akadémia”) Timişoara, Unirii-tér 5. (2473)

ZONGORAK és pianinók, többévi szavattal, valamint teljesen új állapotban lévő korszerű butorok, ugymint ebédők, háló, kombinált szobák és kombák a legújányosabban kaphatók Márthénál, Timişoara II., 3 August-utca 25 szám. (2468)

300 DARAB új tetőcserep, valamint egy üvegajtó, tok nélkül, eladó. Timişoara III., Iris-utca 32 szám. (2560)

JÓL számoló komoly, művelt nő bármilyen elfogadható bizalmi állást vállalna. Nyelveket tud. Vidékre is megy. Szives megkeresések kizárólag délután 2—4-ig. Timişoara, III., Romulus-utca 7, 6-os ajtó. (2522)

ELADÓ kerevet (ottomán), gyermekruhák, férfilitány, női kosztüm. 38—32-es cipők, valamint gumilepedő. Timişoara IV. Berthelot-körút, 2. szám, a kapu alatt. (2551)

KISZOLGALÓ kisasszonyt, aki a román, német, magyar nyelvet bírja, számolni tud, felvesz Albu-cukrászda. Timişoara IV., Kút-tér. (2645)

ELADÓ 6-német ebédő, háló, 4 fotó, kis asztal, szekrény, márvány-asztalka, falióra, garnis-drápéria, 1 fotó, ruhaakasztó, mosdó-készlet. Timişoara I., Sibiu-utca 7 szám. (2640)

KERESEK kísérőnek 16—17 éves, jobb házból való, közel lakó fiut. Timişoara IV., Müller Guttenbrunn-sor 14, II em. 16. (2641)

ELADÓ sötétkék női és 8—9—10 éves gyermek részére tavaszi kabát, írászat, szivő, valamint nyomó kutszvitattu (pumpa.) Timişoara, Filipescu-körút 6, Horticulturával szemben. (2563)

MŰVESZ, valamint tánclemezeket megvételre keresek. Ajánlatokat „Lemeş 320” jelűgére a timişoarai kiadóba kérek. (2564)

JÓL FŐZŐ mindenest, hosszabb időről szóló bizonyítvánnyal, vidékre, esetleg 3 éven felüli kisléányai is, felvesznek. Jelentkezni lehet délelött 10 órától délután 5-ig, csak csütörtökön. Timişoara, Vacarescu-utca 7 szám alatt. (2561)

BŐRTARCÁT TALÁLTAK, Tulajdonosa átveheti igazolás után a timişoarai kiadóhivatalban. Amennyiben tulajdonosa e hó 15-ig nem veszi át, a pénzt a szegények alapjának adjuk. (6000)

CONVOCARE
 Federala de Cooperative „Furnica” cu sediul Aiud, jud. Alba va şine

a XXIII. Adunare Generala anuala ordinara la Aiud, la sediul Federala, in ziua de 21 Aprilie 1943, ora 9 a m., iar in caz dacia unitatile asociate nu se vor intruni in numar necesar, se va şine la 21 Aprilie 1943, ora 11 a m. in acelaş loc şi unitatile asociate prin prezenta sunt invitate cu onoare la această adunare generala.

Ordinea de zi:
 1. Cuvántarea de deschidere a preşedinului şi constituirea biroului adunării generale. 2. Raportul Consiliului de Administraţie asupra gestiunii anului 1942, examinarea bilanşului şi a socoteliilor finale. 3. Raportul Comitetului de Censori. 4. Aprobarea raportului Consiliului de Administraţie şi al Comitetului de Censori, stabilirea bilanşului şi descărcarea Consiliului de Administraţie şi a Comitetului de Censori de gestiunea lor pe anul 1942. 5. Stabilirea şi aprobarea bugetului de venituri şi cheltueli pe anul 1943. 6. Alegerea in Consiliul de Administraţie a 2 membri pe 3 ani. 7. Alegerea membrilor Comitetului de Censori. 8. Hotăräre asupra distribuiri beneficiilor net realizat in anul 1942. 9. Repartiţia cheltuelilor de întreţinere ale Serviciului Tehnic. 10. Alegerea membrilor in comisiunea instituită pentru răs-pândirea şi popularizarea ideilor cooperatiste, conf. art. 79 din legea cooperatiei. 11. Stabilirea sumei maxime până la care se poate acorda imprumut unei cooperative, precum şi fixarea limitelor până la care Federala poate lua imprumut. art. 65 Leg. Coop. 12. Eventuale propuneri.

Conform art. 30 din statute, orice propunere trebuie inaintata in scris Consiliului de Administraţie cu cel puşin 8 zile inainte de ziua adunării generale.
 Aiud, in luna Martie 1943.
 Consiliul de Administraţie

Meghívó
 A „Hangya” Szövetkezeti Szövetség Aiud, jud. Alba XXIII. évi rendes közzgylését Aiudon, intézeti székházában 1943. április 21-én délelött 9 óraker, határozatképtelenség esetén pedig 1943. április 21-én délelött 11 óraker ugyanott tartja, melyre az üzlet-részes tagokat ezenel tisztelettel meg-hívjuk.
 Napirend:
 1. Elnöki megnyitő és a közzgylési iroda megalakulása. 2. Az Igazgatóság jelentése az 1942-ik év üzleteredményéről, a zárszámadások előterjesztése és a mérleg megalapítása. 3. A Felügyelő-bizottság jelentése. 4. Határozathozatal az Igazgatóság és Felügyelőbizottság jelentése, a mérleg megalapítása, valamint az Igazgatóáságnak és Felügyelőbizottságnak adandó felmentvény tárgyában az 1942-ik évre. 5. Az 1943-ik évi költségvetés megalapítása és elfogadása. 6. Két igazgatóági tag választása 3 évi időtartamra. 7. Felügyelőbizottsági tagok választása. 8. Határozat az 1942-ik évi tiszta felesleg felosztása tárgyában. 9. Tehnikai osztály fenntartási költségeinek felosztása a szövetkezetek között. 10. Szövetkezeti törvény 79-ik szakasz 3-ik pont alapján szövetkezetterjesztő bizottsági tagok választása. 11. Egy s-övetkezetnek nyújtandó kölcsön legnagyobb összegének, valamint a Szövetéség által igénybe vehető kölcsön határának megalapítása. (Szövetkezeti törvény 65-ik szakasza.) 12. Esetleges indítványok.

Alapszabály 30-ik par.: Közzgylési indítvány legalább 8 nappal a közzgylés előtt adandó be írásban az Igazgatóásághoz.
 Aiud, 1943. március hó. Igazgatóság.